

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Jędrzejewska

Protokolant: Anna Świdarska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016 r. w Ł.

sprawy z wniosku J. B. (1) i T. N. (1)

z udziałem C. P., K. P., A. P., H. P.

o stwierdzenie nabycia spadku

I. Stwierdza, że spadek po **W. P.** z d. K., c. P. i M., zmarłej dnia 19 października 1980 r. w P., ostatnio stale zamieszkałej w P. na podstawie ustawy nabyli:

1). syn C. P. s. P. i W. w 1/4 części,

2). syn I. P. s. P. i W. w 1/4 części,

3). córka T. N. (1) z d. P., c. P. i W.

w 1/4 części,

4). córka J. B. (1) z d. P., c. P. i W.

w 1/4 części.

z tym, że wchodzące w skład spadku gospodarstwo rolne dziedziczą z mocy ustawy:

1). syn C. P. s. P. i W. w 1/3 części,

2). córka T. N. (1) z d. P., c. P. i W.

w 1/3 części,

3). córka J. B. (1) z d. P., c. P. i W.

w 1/3 części.

II. Stwierdza, że spadek po **C. P.** s. P. i W., zmarłym dnia 8 stycznia 1984 r. w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w P. w tym i **wchodzące w skład spadku gospodarstwo rolne** na podstawie ustawy nabyli:

1). żona C. P. z d. P., c. A. i

M. w 1/3 części,

2). syn K. P. s. C. i C. w 1/3 części,

3). syn A. P. s. C. i C. w 1/3 części.

III. Stwierdza, że spadek po **I. P.**, s. P. i W. zmarłym dnia 14 marca 2014 r. w A., ostatnio stale zamieszkałym w B. na podstawie ustawy nabyli:

1). żona H. P. z d. P.. c. W. i J.

w 1/2 części,

2). siostra T. N. (1) z d. P., c. P. i W.

w 1/6 części,

3). siostra J. B. (1) z d. P., c. P. i W.

w 1/6 części.

4). bratanek K. P. s. C. i C.

w 1/12 części,

5). bratanek A. P. s. C. i C.

w 1/12 części.

IV. Stwierdza, iż zainteresowani ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 1088/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie J. B. (1) i T. N. (2) wniosły o stwierdzenie nabycia spadku W. P. zmarłej 19.10.1980 r. na rzecz jej dzieci: J. B. (1), C. P., I. P. i T. N. (1), po C. P. zmarłym 6.01.1984 r. w Ł. na rzecz: żony C. P. oraz synów K. P. i A. P., oraz po I. P. zmarłym 14.03.2014 r. w A. na rzecz: żony H. P., siostry J. B. (1) i T. N. (2) oraz bratanków K. P. i A. P.. Wskazały również, iż w skład spadku po W. P. i C. P. wchodzi gospodarstwo rolne położone w P. o pow. 10,80 ha.

Uczestnicy postępowania C. P., H. P., K. P. i A. P. poparli wniosek.

Sąd Rejonowy w Łomży ustalil i zważył co następuje:

Spadkodawczyni W. P. zmarła 19.10.1980 r. w P., gdzie ostatnio stale zamieszkiwała. W chwili śmierci była wdową (odpis skrócony aktu zgonu k.-30 akt I Ns 365/15). Posiadała 4 dzieci: J. B. (1) (odpis skrócony aktu małżeństwa k.-27 akt I Ns 365/15), C. P. (odpis skrócony aktu zgonu k.-28 akt I Ns 365/15), I. P. (odpis skrócony aktu zgonu k.-29 akt I Ns 365/15) i T. N. (1) (odpis skrócony aktu małżeństwa k.-26 akt I Ns 365/15). Nikt ze spadkobierców nie odrzucił spadku i nie zrzekł się dziedziczenia. Nikt również nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. Spadkodawczyni nie pozostawiła testamentu (zapewnienie spadkowe k.-37-38). Spadkodawczyni w chwili śmierci była współwłaścicielką gospodarstwa rolnego położonego w P. o powierzchni 10,08 ha (wypis z rejestru gruntów k.-39 akt I Ns 365/15). W dacie otwarcia spadku T. N. (1) i J. B. (1) pracowały na gospodarstwie rolnym mężów. C. P. mieszkał z rodzicami i wspólnie z nimi prowadził gospodarstwo rolne. Miał codzienne obowiązki w tym gospodarstwie. Czerpał z tego tytułu dochody. I. P. bezpośrednio przed otwarciem spadku pracował dorywczo w K. poza rolnictwem. Nie był trwale niezdolny do pracy.

Powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu (art. 926§1 kc).

Zgodnie z art. 931§1 kc w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych.

Z powyższego przepisu wynika zatem, iż dzieci spadkodawcy dziedziczą w pierwszej kolejności. Oznacza to, iż w braku małżonka wyłączają one od dziedziczenia wszystkich dalszych krewnych zmarłego. Ich udziały w spadku są równe.

T. N. (1) - córka spadkodawczyni W. P. na rozprawie w dniu 13.01.2016 r. złożył zapewnienie spadkowe oświadczając, że spadkodawczyni nie pozostawiła testamentu. Dlatego też w niniejszej sprawie obowiązywał ustawowy porządek dziedziczenia.

Jak wynika z zapewnienia oraz ze złożonych do akt sprawy odpisów skróconych aktów stanu cywilnego spadkodawczyni W. P. w chwili śmierci była wdową. Posiadała 4 dzieci: J. B. (1) (odpis skrócony aktu małżeństwa k.-27 akt I Ns 365/15), C. P. (odpis skrócony aktu zgonu k.-28 akt I Ns 365/15), I. P. (odpis skrócony aktu zgonu k.-29 akt I Ns 365/15) i T. N. (1) (odpis skrócony aktu małżeństwa k.-26 akt I Ns 365/15). W związku z tym, że żaden z nich nie zrzekł się dziedziczenia ani nie odrzucił spadku oraz nie został uznany za niegodnego, stosownie do treści art. 931§1 kc byli oni powołani do spadku z mocy ustawy w pierwszej kolejności i dziedziczą w częściach równych po 1/4 części. Syn spadkodawczyni C. P. zmarł w dniu 6.01.1984 r. oraz syn I. P. zmarł w dniu 14.03.2014 r. Zatem zmarli po spadkodawczyni. W związku z tym, iż żyli w dacie otwarcia spadku również oni dochodzą do dziedziczenia.

Zgodnie z zapewnieniem spadkowym w skład spadku wchodziło także gospodarstwo rolne. Potwierdzają to również dokumenty w postaci wypisu z rejestru gruntów. Wynika z nich, iż spadkodawczyni była współwłaścicielką gospodarstwa rolnego położonego w P. o powierzchni 10,08 ha (wypis z rejestru gruntów k.-39 akt I Ns 365/15).

W związku z tym, iż otwarcie spadku nastąpiło przed dniem 14.02.2001r. w niniejszej sprawie należało stosować przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych. Zgodnie zaś z art. 1059 kc w brzmieniu obowiązującym na datę otwarcia spadków należące do spadku gospodarstwo rolne na podstawie ustawy dziedziczą tylko ci spadkobiercy, którzy w chwili otwarcia spadku odpowiadają choćby jednemu z następujących warunków: bezpośrednio przed otwarciem spadku pracowali w tym gospodarstwie, w chwili otwarcia spadku są członkami rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub pracują w gospodarstwie rolnym takiej spółdzielni, w chwili otwarcia spadku bądź prowadzą inne indywidualne gospodarstwo rolne, bądź też pracują w gospodarstwie rolnym współmałżonka lub jego rodziców, w chwili otwarcia spadku bądź są małoletni bądź też pobierają naukę zawodu lub uczęszczają do szkół oraz są trwale niezdolni do pracy.

Każdy z zainteresowanych został zobowiązany do wykazania na termin rozprawy swoich uprawnień do dziedziczenia gospodarstwa rolnego pod rygorem pominięcia. Spadkobiercy, za wyjątkiem I. P. wykazali swoje uprawnienia do jego dziedziczenia. Z zapewnienia złożonego przez T. N. (1) wynikało, że razem siostrą J. B. (1) w chwili otwarcia spadku pracowały w gospodarstwie rolnym swoich mężów. Syn spadkodawczyni C. P. zaś bezpośrednio przed otwarciem spadku pracował w gospodarstwie rolnym spadkodawczyni. Uczestnicy postępowania potwierdzili zapewnienie jako zgodne z prawdą i zupełne. Przyznali również, iż na spadkowym gospodarstwie w chwili otwarcia spadku pracował C. P. zaś T. N. (1) i J. B. (1) pracowały w gospodarstwie rolnym swoich mężów. Potwierdzili to także świadkowie: Z. K. (k.-25) i J. B. (2) (k.-26).

Pozostali spadkobiercy pomimo zobowiązania przez Sąd nie wykazali, iż posiadają kwalifikacje do dziedziczenia przedmiotowego gospodarstwa rolnego. Z odpisu skróconego aktu zgonu wynika, iż syn spadkodawczyni I. P. w chwili otwarcia spadku był pełnoletni. Z zapewnienia spadkowego wynika zaś, że w chwili otwarcia spadku nie pracował na spadkowym gospodarstwie rolnym i nie był trwale niezdolny do pracy. Jego żona H. P. również postrzywała, iż w dacie otwarcia spadku pracował poza rolnictwem.

Dlatego też biorąc powyższe pod uwagę należące do spadku gospodarstwo rolne na podstawie ustawy dziedziczą C. P., T. N. (1) i J. B. (1) po 1/3 części.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 931§1 kc i art. 1059 pkt. 1 i 3 kc orzekł jak w pkt. I w sentencji postanowienia.

Spadkodawca C. P. zmarł 6.01.1984 r. w Ł.. Ostatnio stale zamieszkiwał w P.. W chwili śmierci był żonaty z C. P. (odpis skrócony aktu zgonu k.-28 akt I Ns 365/15). Miał dwóch synów: K. P. (odpis skrócony aktu urodzenia k.-14 akt I Ns 365/15) i A. P. (odpis skrócony aktu urodzenia k.-15 akt I Ns 365/15). Spadkodawca więcej dzieci nie miał, w tym pozamażeńskich i przysposobionych. Nikt z jego spadkobierców nie odrzucił spadku i nie zrzekł się dziedziczenia. Nikt również nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. Spadkodawca nie pozostawił testamentu. W skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne, położone w P., o pow. 10,08 ha, które C. P. nabył na skutek spadkobrania po rodzicach P. i W. P.. W chwili otwarcia spadku na spadkowym gospodarstwie rolnym pracowali żona spadkodawcy C. P. oraz synowie K. P. i A. P. (zapewnienie spadkowe k.-37-38).

K. P. – syn spadkodawcy C. P. na rozprawie w dniu 13.01.2016 r. złożył zapewnienie spadkowe oświadczając, że spadkodawca nie pozostawił testamentu. Dlatego też w niniejszej sprawie obowiązywał ustawowy porządek dziedziczenia.

Jak wynika z zapewnienia oraz ze złożonych do akt sprawy odpisów skróconych aktów stanu cywilnego spadkodawca C. P. w chwili śmierci był żonaty z C. P. oraz posiadał dwóch synów: K. P. i A. P.. W związku z tym, że żaden z nich nie zrzekł się dziedziczenia ani nie odrzucił spadku oraz nie został uznany za niegodnego, stosownie do treści art. 931§1 kc byli oni powołani do spadku z mocy ustawy w pierwszej kolejności i dziedziczą w częściach równych po 1/3 części.

Zgodnie z zapewnieniem spadkowym w skład spadku wchodziło także gospodarstwo rolne nabyte przez spadkodawcę na skutek dziedziczenia po rodzicach P. P. (4), zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 28.09.2015 r. sygn. akt I Ns 365/15 oraz po matce W. P., zgodnie z pkt. I niniejszego postanowienia.

W związku z tym, iż otwarcie spadku nastąpiło przed dniem 14.02.2001r. w niniejszej sprawie należało stosować przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych.

Zgodnie z treścią art. 1059 kc w brzmieniu obowiązującym na datę otwarcia spadku należące do spadku gospodarstwo rolne na podstawie ustawy dziedziczą tylko ci spadkobiercy, którzy w chwili otwarcia spadku odpowiadają choćby jednemu z następujących warunków: odpowiadają warunkom wymaganym dla nabycia własności nieruchomości rolnej w drodze przeniesienia własności, są małoletni bądź też pobierają naukę zawodu lub uczęszczają do szkół albo są trwale niezdolni do pracy. Za osoby odpowiadające warunkom wymaganym dla nabycia własności nieruchomości rolnej w drodze przeniesienia własności uważa się osoby, które stale pracują w jakimkolwiek gospodarstwie rolnym bezpośrednio przy produkcji rolnej, albo mają kwalifikacje do prowadzenia gospodarstwa rolnego, tj. ukończyły szkołę rolniczą, kurs przysposobienia rolniczego lub uzyskały tytuł kwalifikacyjny w zawodach rolniczych. Ponadto za trwale niezdolnych do pracy uważa się osoby, które osiągnęły wiek - kobiety 60 lat, a mężczyźni 65 lat i nie wykonują stałej pracy, która stanowiłaby dla nich główne źródło utrzymania.

Z zapewnienia złożonego przez K. P. wynikało, że razem matką C. P. i bratem A. P. w chwili otwarcia spadku pracowali w spadkowym gospodarstwie rolnym. Uczestnicy postępowania potwierdzili zapewnienie jako zgodne z prawdą i zupełne. Przyznali również, iż na spadkowym gospodarstwie w chwili otwarcia spadku pracowała żona i synowie spadkodawcy.

Dlatego też biorąc powyższe pod uwagę należące do spadku gospodarstwo rolne na podstawie ustawy dziedziczą: C. P., K. P. i A. P. po 1/3 części.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 931§1 kc i art. 1059 pkt. 1 i 3 kc orzekł jak w pkt. II w sentencji postanowienia.

Spadkodawca I. P. zmarł 14.03.2014 r. w A.. Ostatnio stale zamieszkiwał w B.. W chwili śmierci był żonaty z H. P. (odpis skrócony aktu zgonu k.-29 akt I Ns 365/15). Zmarł bezdzietnie. Jego rodzice P. P. (4) zmarł w dniu 23.03.1978 r. (odpis skrócony aktu zgonu k.-216 akt I Ns 365/15) zaś matka W. P. zmarła w dniu 19.10.1980 r. (odpis skrócony aktu zgonu k.-30 akt I Ns 365/15). Spadkodawca miał dwie siostry: T. N. (1) i J. B. (1) oraz brata C. P., który zmarł

przed nim w dniu 8.01.1984 r., pozostawiając dwóch synów: K. P. i A. P.. Nikt ze spadkobierców nie odrzucił spadku i nie zrzekł się dziedziczenia. Nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. Spadkodawca nie pozostawił testamentu.

Zgodnie z art. 932§1 kc w braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonek i rodzice.

Zgodnie z art. 932§4 kc jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych.

Zgodnie z art. 932§5 kc jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadł przypada jego zstępny. Podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału między dalszych zstępnych spadkodawcy.

Zgodnie z art. 933§1 kc udział spadkowy małżonka, który dziedziczy w zbiegu z rodzicami, rodzeństwem i zstępny rodzeństwa spadkodawcy, wynosi połowę spadku.

H. P. - żona spadkodawcy I. P. na rozprawie w dniu 13.01.2016 r. złożyła zapewnienie spadkowe oświadczając, że spadkodawca nie pozostawił testamentu. Dlatego też w niniejszej sprawie obowiązywał ustawowy porządek dziedziczenia.

Jak wynika z zapewnienia oraz ze złożonych do akt sprawy odpisów skróconych aktów stanu cywilnego spadkodawca I. P. był żonaty z H. P. (odpis skrócony aktu zgonu k.-29 akt I Ns 365/15). Zmarł bezdzietnie. Jego rodzice: P. P. (4) zmarł w dniu 23.03.1978 r. (odpis skrócony aktu zgonu k.-216 akt I Ns 365/15) zaś matka W. P. zmarła w dniu 19.10.1980 r. (odpis skrócony aktu zgonu k.-30 akt I Ns 365/15). Spadkodawca miał dwie siostry T. N. (1) i J. B. (1) oraz brata C. P., który zmarł przed nim w dniu 8.01.1984 r., pozostawiając dwóch synów K. P. i A. P.. W związku z tym, że żaden z nich nie zrzekł się dziedziczenia ani nie odrzucił spadku oraz nie został uznany za niegodnego, stosownie do treści art. 932§1 kc, art. 932§4 kc i art. 932§5 kc byli oni powołani do spadku z mocy ustawy. W związku z tym, iż spadkodawca w chwili śmierci był żonaty H. P., zmarł bezdzietnie a jego rodzice zmarli przed nim do spadku powołana jest żona oraz rodzeństwo. Stosownie do art. 933§1 kc żona H. P. dziedziczy w 1/2 części. Pozostały udział w wysokości 1/2 części przypada dla rodzeństwa spadkodawcy w częściach różnych tj. po 1/6 części ($1/2 \times 3$), stosownie do art. 932§4 kc.

W związku z tym, iż brat spadkodawcy C. P. zmarł w dniu 8.01.1984 r. tj. przed spadkodawcą, jego udział spadkowy w wysokości 1/6 części przypada jego dzieciom w osobie K. P. i A. P. w częściach równych po 1/12 części, stosownie do art. 932§5 kc.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 932§1 kc, art. 932§4 kc i art. 932§5 kc i art. 933§1 kc orzekł jak w pkt. III postanowienia.

W związku z tym, iż otwarcie spadku po I. P. nastąpiło po 14 lutego 2001r. w niniejszej sprawie Sąd nie badał czy jego spadkobiercy posiadają kwalifikacje do dziedziczenia gospodarstwa rolnego. Bowiern wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001r. (Dz. U. Nr 11, poz. 91), który wszedł w życie 14 lutego 2001r., art. 1059 kc, który określał przesłanki do dziedziczenia gospodarstwa rolnego, został uznany za niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od dnia 14 lutego 2001r. Dlatego też w niniejszej sprawie, jako że spadek został otwarty w dniu 14.03.2014 r. spadkobiercy I. P. dziedziczą wchodzące w skład spadku gospodarstwo rolne na zasadach ogólnych.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 kpc.